XLIX. évf. Mercurea-Ciuc (Csíkszeredа), 1 37 augusztus 29 35 szám.

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASAGI ÉS TARSADALMI HETILAP

Kiejelenik minden vasárnap

Proprietară: Văd. lui LUDOVIC VÁKÁR

Redactor responsabil: VICTOR RÉSZEGH

Publicații în rubrica Loc deschis fiecare şir 25 Lei
Nyilttéri közlemények díja soronkint Lei 25.—
Preţul unui exemplar 3 Lei — Példányonkénti ára 3 Lei

(ZIARUL CIUCULUI)

Politic, economic şi social

Apare în fiecare Duminecă

Az uj iskolaév előtt...

Csak néhány nap választ el attól, hogy az iskolák kapui ujra megnyiljanak s megkezdődjön az abbahagyott munka. Ilyenkor a szünidőző diákok, gyermekek, számolgatják a hátralévő napokat, rakosgatják könyveiket, az édesanyák gondoskodó szeretete készitgeti az apró holmikat, az apák pedig a tandijak felett gondolkoznak...

Jó-e felidézni ezeket a gondokat nekünk kisebbségi magyaroknak, hiszen a bajokkal küzdő ember valahogy ugy szereti beosztani, hogy utoljára hagyja nehézségeit.

Mi, kik naponta érintkezünk a szülőkkel, látjuk népünknek küzdelmeit, halljuk a panaszokat, magunk is belátjuk, hogy a kisebbségi iskoláztatás sokszor sulyos feladatok elé állitja a szülőket. Látjuk a szülők szomoru lemondását akkor, ha biztatni próbáljuk gyermekeik iskoláztatására. Ilyenkor felvetődik a kérdés: minek, hiszen ugy sem boldogul az iskolát végzett magyar ifjuság — mert társadalmi elhelyeskedéseinek leküzdhetetlen akadályai vannak.

Lehet-e azonban ugy gondolkoznunk, hogy nem érdemes, semmi sem érdemes?

Habár elismerjük az akadályokat, mert látjuk tengernyi bajainkat, mégsem biztathatunk arra, hogy vonuljunk ki ifjuságunkkal az iskolákból s engedjük át helyünket a körülöttünk lakó népek versenyének.

A mai idők minden néptől megkövetelik, hogy müvelt, felvilágosodott ifjuságot neveljenek, hogy bár igy tudjanak megküzdeni ezerféle alakulat és eszmeirányzat törtetéseivel, hogy ki tudják maguknak választani az arany középutat és le ne maradjanak más népek versenyében.

A történelem beigazolta, hogy a világot mozgató és uraló népek, akik naggyá lettek a történelem szinpadán, azok nem mindig a nyers erővel, de legtöbbször müvelt ifjuságukkal küzdötték magukat előre.

Társadalmi elhelyezkedéseink akadályai nem szolgálhatnak okul arra, hogy ifjuságunkba belefojtsuk tanulásvágyát s készakarva szellemi nyomorékokat neveljünk, mert a kevés föld egyszer majd nem ad elég kenyeret s mi lesz a jövendő?...

Nem föltétlen szükség, hogy minden közép iskolát végzett magyar ifju ügyvéd, orvos, vagy mondjuk mérnöki pályára menjen! Miért ne lennének nekünk iskolázott, müvelt iparosaink, kereskedőink s ha kell munkásaink is!

Ne kényszeritsünk rá ifjainkra olyan pályákat, ahol se nem boldogulnak, se nem mozoghatnak szabadsággal.

Testvéreim, nem szégyen a munka, csak becsületes munka legyen. Az élniakaró ember mindig talál megélhetést, csak a magával is hadilábon álló gyáva ember nem tud boldogulni!

Tapasztalat az, hogy bárhova mégysz, mindenütt iskolád után érdeklődnek. Kereskedő, iparos, gyáros, szivesebben alkalmaz iskolát végzett, müvelt munkaeröket. Ma már a munka dicsőség s az urhatnám, semmittevő ember éhenhal, bárhogy követelőzik is!

Fel hát magyar ifjuság, tanuljatok, szerezzetek tudást, müveltséget, mert az élet megpróbál s a próba megedzi az aranyat is és megtisztitja a salaktól!

Nekünk müvelt anyákra van szükségünk, kik haladni vágyást csepegtetnek gyermekeik lelkébe s olyan müvelt apák kell gazdagitsák a szegény jelent, kik sziklakövekből, müveltségből épitsék fel gyermekeik jövőjét.

Iskoláink kapui nemsokára kitárulnak, hogy a magyar ifjuság bemehessen a tudomány csarnokába, hiszen az Isten prófétája mondta: „A tudomány világosság és az életnek utja a tanitó beszéde“... .

Nézzünk körül...

Igy augusztusban, ugorkaérés idején, ráérünk arra is, hogy kissé széjjelnézzünk, mi is történik körülöttünk. A panasz örökösen hangzik ajkainkról, hogy évről-évre rosszabbodik a helyzet s annak nyomasztó sulyát érezzük is. Mikor aztán nem birjuk, mindig jön valami mentő körülmény.

Néhány évvel ezelőtt a falparban teljes pangás állott be. Az erdőkitermelési vállalatok megállottak; a nép eladósodott, nem telt sem italra, sem ételre. Az italt elől vettük, mert az sajnos akkor is jobban hiányzott a székelynél minden egyéb földi javaknál. Aztán mi történt. A fa megszünt s a kopár hegyekből előkandikál másik értéket jelentő kincsünk, a kő. Egyik kőbánya a másik után nyilt meg s ujra lett kenyér és bor, ha vékonyabban is. Nehezebben kerestük, de megvolt. Aztán jött az idegenforgalom s a székely konyhák tája benépesült. Ma már egész faluk élnek az Istenadta jó levegőből s a természetalkotta csodás hegyek pazar pompáját megbámulni idejövő idegenek zsebéből. Emellé az utóbbi évokben a fegyverkezés feltámasztotta a falpart is s ujból bugnak a fürészek sziréná, ujból kopárodik a csiki erdő, hogy helyet adjon a másik megélhetést jelentő természeti kincsnek, a kőnek.

A kipusztuló fa helyén azonban nemcsak kő terem. A csutakost befutja a folyondár, eper, málna, szeder piroslik elő a levelek közül s már olyan hangok is hallatszanak, hogy konzervgyár létesül a közeljövőben a csiki erdei gyümölcsök értékesitésére. Mert megállapitott tény, hogy a hegyekben vadon növő eper és málna sokkal illatosabb, sokkal zamatosabb minden kerti rokonánál.

A kidöntött erdő helyet ad a jó kövér havasi fünek és a napsütötte legelőkön egyre szaporodnak a juhnyájak. Csak nemrégiben jártak itt az Erdélyi Gazdasági Egylet tejszakértői, kik részletes utasitásokat adtak pásztorainknak a turó és a sajt készitésre vonatkozólag. Havasi tájaink versenyeznek Svájccal, miért ne lehetne nálunk is ugyanazokat a sajtkülönlegességeket megcsinálni. Erdély többi megyéiben már javában folyik ez a munka; ideje volna, hogy nálunk is beindujon egy modernül felszerelt, elsőrangu szakemberek vezetése alatt álló tejüzem, mely sok embernek kenyeret adna s nagyban elősegitené a sertés és baromfiállomány feljavulását is.

A beinduló idegenforgalom erősödése reményt ad arra, hogy a régi hires furó-faragó székely ezermesterek feltámadjanak. A faragott disztárgyak ezreit lehet elhelyezni fürdőinken s a szebbnél szebb székely varrottasok és festékesek már is kicsalogatják az erre járó idegen zsebéből a garast. Nem csoda, ha ennek a láttára komoly tapogatózások indultak meg, hogy a székely késimunkával iparszerben dolgoztató nagyüzemet foglalkoztassanak. Ennek elősegitésére már most megindulhatna a len- és kendertermesztés, aminek itt a csiki természet mostohasága mellett is igen kedvező tere van s a kidolgozáshoz is van megfelelő viz-mennyiség.

A vizzel kapcsolatban szóba kerülhet a halfajták nemesitése és szaporitása is. Az erre illetékes hatósági közegek kellene megmozduljanak, hogy a csiki pisztráng szaporitására a megfelelő haltenyésztő telepet beállitsák.

Ha a viszre gondolunk, önkéntelenül is eszükbe ötlik, hogy a havasokból lezuhogó töméntelen vizmennyiség milyen nagyszerepet játszana Ciuc iparositásában. Egy központi villanyos centrálé beállitásának gondolata sem volna hiábavaló, mert ezzel nemcsak a megye összes községeit és ipari üzemeit, hanem a szomszédos megyéket is ellehetne látni olcsó villanyárrammal, aminek előállitásához a viz a legmegfelelőbb hajtóerő.

A csiki altalajnak ezenkivül még számtalan el rejtett kincse van, ami kiaknázatlanul hever évezredek óta. Hogy csak egyet emlitsünk itt van a kaolin, a „fehér föld“, mely a Hargita több részén fordul elő nagyobb mennyiségben. Milyen hasznos is volna a csiki népmüvességet a kerámiai iparra is kiterjeszteni, ami megint beláthatatlan kereseti lehetőséget jelent az azzal foglalkozó széles néprétegeknek.

Sok tennivaló van itt még, csak kell hozzá egy kis vállalkozó kedv és kereskedő szellem. A természet és a gazdasági viszonyok mostohasága rákényszerit bennünket arra, hogy fiatalságunkat a tisztviselői és intellektuális pályákról való kiszorulás tespedéséből felrázzuk és ezek felé a gyakorlati életpályák felé irányitsuk, melyekben minden adottságuk megvan, csak a késimunkától való irtózásukat kell legyőzni. A földdel összekötött mesterségek aztán megszerettetik velük a földet, amelyen születtek s amelynek minden talpalattnyi darabjáért küszködve dolgoznak s az meg fogja tanitani őket arra, hogy azt idegen kézre jutni semmi körülmények között ne engedjék, mert a föld jelenti számukra a jövőt, az életet s egész fajunk fennmaradását a bizonytalan sors rohanó hullámai közepette.

BEL- ÉS KÜLFÖLD.

A kisantant konferenciája augusztus 30-án kezdődik Sinaia-ban és augusztus 31-én már elutaznak a jugoszláv és cseh külügyminiszterek.

A kormány tovább marad a helyén. Hivatalos nyilatkozatok szerint a liberális kormány tovább is a helyén marad egészen a télig.

Románia és Lengyelország között tárgyalások folynak a két ország közötti vizumkényszer megszüntetése iránt.

A spanyol harctereken fontos esemény a biscayai front összeomlása. Ezen a fronton a baszk nép hősies küzdelmet folytatott Franco felkelő csapataival szemben. Most elesett a baszkok utolsó védelmi szigete Santander is. A baszk nép sorsa ezzel megpecsételődött.

A japán kinai háboru. Az elmult héten Japán nagyszámu katonaságot tett partra Sanghaj körül. A partra szállás nagy veszteségeibe került a japánoknak, miután a kinaiak rendkivül erős és elszánt ellenállással igyekeznek megakadályozni a japán csapatok kihajózását. Nem vitás a japánok fölénye a szervezetlen Kinával szemben. Azonban a kinaiak elszánt vitézsége és vendekezése sokba fog kerülni a terjeszkedő Japánnak. Kina és Japán között a legujabb hadviselési divat szerint még hivatalos hadüzenet nincsen. De azért már szólnak az ágyuk és több mint huszezer halottja van a Sanghaj körüli harcoknak.

Agyonsujtotta a villám Isten szolgáját. Szilágyszeg község ősi református templomában ünnepre gyültek össze augusztus 22-én. Istentisztelet közben óriási vihar vonult el a község felett. A villám becsapott a templomba s agyonsujtotta a szószéken ünnepi imáját mondó Vancza János tiszteletest.

Bethlen István ujabb cikke. Azoknak a nyilatkozatoknak sorában, melyeket magyar államférfiak a szomszédokkal való együttműködés kiépitésére az utóbbi napokban tettek, ujabban Bethlen István szólal meg ismételten. Szent István napja alkalmából emlékezést, hogy az első magyar király ezer év előtt olyan államot teremtett, melyben harmonikus együttélést találtak a különböző nemzetiségek, akik sajátos jellegüket, sőt gyakran közjogi különállásukat is fenntartották. Sosem akarták ezeket nyelvüktől megfosztani, az értékesebb lelki asszimilációt többre tartották az erőszaknál. Ma sem lehet a Duna-medence problémáját tisztán a nemzeti elv alapján megoldani, ezeknél fontosabb a gazdasági és kulturális egységek megteremtése.

Számonkérik a forradalmi idők tetteit.

Régi és igaz az a mondás, hogy a mult visszakisért. Nagyon sok esetben megtörtént, hogy hosszu évek multán jöttek rá olyan elkövetett gaztettekre, amiket régen elfelejtett a világ s amiknek tettesei ott ültek a becsületes emberek sorában, mig ujra itélőszék elé nem dobta őket a hazajáró mult.

Majdnem két évtizede, hogy a nagy világégés befejeződött s az akkori zürzavarban senkinek nem volt ideje arra gondolni, hogy ki mit is csinált. Közben az osztrák hadügyminiszterium felállitotta a világháborut felszámoló hivatalt s e munkájában a magyar kor-

mány segitségét is kérte, hogy a meglevő adatok alapján számoltassák el az összeomlás idején pénz- és hadianyagkezeléssel megbizott katonai és polgári közegeket. Ez a hivatal megállapitotta, hogy az igy eltulajdonitott összeg az osztrák-magyar monarchia területén többszázmilliárd koronára rugott. A beinditott vizsgálat eredményei először Ausztriában mutatkoztak, ahol több volt őrmestert tartóztattak le, kikről bebizonyosodott, hogy vagyonukat az összeomlás idején a hadseregtől eltulajdonitott összegekből szerezték. Az osztrák hadügyminiszterium most az utódállamok külügyminiszteriumaihoz fordult egy átirattal, melyben azoknak támogatását kéri, hogy a háborus idők zürzavarával visszaélő egyéneket biróság elé juttathassa és azokat annak rendje és módja szerint megszámoltathassa.

Az osztrák hadügyminiszterium e munkában segitségére is akar lenni az utódállamok biróságainak azzal, hogy tájékoztatásul többezer egyénnek a nevét és lakóhelyét közölte velük, kik annak idején hadianyagkezeléssel voltak megbizva.

A mult tehát visszatér. A mardosó lelkiismeret ujra megszólal és sokan kellemetlenül érzik bizony magukat, ha azokra a listákra gondolnak. Az igazságszolgáltatás nem ismer országhatárokat és nem ismer távolságokat sem. Karjai mindenhova elérnek és amint látjuk nem jöhet olyan zavaros világ, amelyiknek dolgait ne kutatná ki évek multával a csillapodó helyzet fátumként beteljesedő igazságtevése.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mohács.

Sokat emlegetett nap a magyar történelemben. Magán viseli a magyar nép egész sorstragédiáját, a történelem által ránk ruházott felelősségnek a nemzet nagyjai által való fel nem ismerését. Soha gyászosabban nem bosszulta meg magát a civakodás, mint ebben az időben s egyben legélőbb, legkézzelfoghatóbb bizonyitéka volt ennek, hogy ha saját magunkon segiteni nem tudunk, másoktól segitséget ne várjunk. Csak pár esztendő telt el a nagy Mátyás halála óta, kinek elhatalmasodott főurai a gyenge királyra fittyet hányva, kedvükre uralkodtak a rájuk bizott országrészeken. Csak tizenkét év telt el Dózsa György kivégzése óta, kinek véresen izzó tüztrónja még ott él minden parasztban és kisnemes emlékezetében. A haza határai előtt pedig az uj ellenség, az ázsiai pusztáról elinduló ujabb fergeteg. Gyenge király, marakodó főurak, gyülölettől izzó pórnép; mi is lehetett volna a sorsa ennek az országnak 1526 augusztus 29-én Szulimán hatalmas seregével szemben. Huszonhétezer halott magyar hős és egy halott király emlékezteti minden idők magyarját a szétbusás e legnagyobb sorscsapására. Hány, hány Mohács ismétlődött meg még ezután! Mohácstól az ezer esztendős jubileumig s azontul máig, a még keservesebbnek igérkező második évezred kapujáig egész sorozata volt a kisebb nagyobb gyásznapoknak, melyeket a külön utkeresés szétbusó kapzsisága okozott. Ahogy Mohács előtt nem volt intő példa Dózsa vére, ugy nem ismerjük ma sem Mohács gyászosan figyelmeztető emlékezetét, mely pedig előbb vagy utóbb megint temetője lehet e sorsüldözte nemzetnek.

— **Szeptember hó 12-én tartják a Sumuleu (csiksomlyói) Mária bucsut.** A szokásos Mária bucsut Sumuleu (Csiksomlyón) szeptember hó 12-én, a Kisasszonynap utáni vasárnap tartják meg.

— **Eljegyzés.** Zakariás Katalin Lunca-de-jos (Gyimesközeplok) és P. Miklós Sándor Lunca-de-sus (Gyimesfelsőlok) folyó évi augusztus hó 22 én tartották eljegyzésüket.

— **Házasság.** Grigore Grim főhadnagy folyó évi augusztus hó 22 én házasságot kötött Cerbu Floricával, D. Gheorghe Cerbu helybeli ügyvéd leányával.

— **Ismét betörtek a Baile-Tusnad (tusnád fürdői) gör, kel. templomba.** Rovid időn belül ez már az ötödik betörés a fürdő templomában s közben a róm. kath. templomot is meglátogatták a tolvajok a változatosság kedvéért. A legutóbbi betörés fényes nappal történt, amikor a besurranó tolvaj kihasználta a kedvező pillanatot, mig a templom teljesen üres és az ezüst kegyszereket elvitte. A csendőrség reméli, hogy a sulyos bünjelek alapján sikerül ezuttal a tetteseket kézrekeriteni.

— **A Szekely Nemzeti Museum** igazgatóválasztmánya még néhai Csutak Vilmos idejében tervbe vette, hogy külföldi mintára néprajzi anyagának egy részét olyan környezetben helyezi el, amint az a valóságban, az életben is van. E célból a három székely megyéből: Ciuc, Odorhelu, Treiscaune, egy-egy régi házat vásárol, azt a Muzeum udvarán felepiti és berendezi. Tervének egy részét Isten segedelmével megvalósitotta. Egy Armasenin (Csikmenaságon) vásárolt, 1767-ből származó régi, igazi székely stiluszu házat lehozatott, felepittetett, berendezett és most ünnepélyes keretek közötti átadja a forgalomnak. A megnyitó ünnepélyt f. évi szeptember hó 4-én, szombaton délután 5 órakor rendezi a Muzeum udvarán, 8 pontból álló gazdag, változatos, székely vonatkozásu müsorral.

— **Petru Rares (Madéfalva) állomásának nevét átkeresztelték Ciceu ra.** A vasutigazgatósága Petru-Rares állomásnak a nevét mintegy tiz nappal ezelőtt megváltoztatta. Az állomás a keresztségben Ciceu nevet kapta. Ennek a fontos elágazási központnak a névcseréje különösen az első napokban sok zavart idézett elő az utazóközönség között. Egy Régátfelé igyekvő utast szemem láttára vitt el más irányba a vonat Ciceu ról, ahol már semmi nyoma nem látszott annak, hogy valamikor Petru Rares volt. Az efölött utas és kalauz között keletkezett nagy veszekedésből tudtam meg magam is, hogy Madéfalva állomása ezután hivatalosan Ciceu névre hallgat.

— **Nem fizet a gazda.** Tipikus esete ez a mai bizonytalan időknek. Gábor Gergely, Rázsig Béni, Balázs Imre, Szep Pál, Kozma Arpád és Rádu András munkások feljelentették Nagy Ignácz vállalkozót, mert az munkabérüket nem fizette ki. Eljárás indult ellene.

— *„CSIKMEGYE MONOGRAFIÁJA" elkészült és szeptember elején hagyja el a sajtót. Endes Miklós dr. szerző ezuton kéri mindazokat, akiknél előjegyzések és megrendelések vannak, sziveskedjenek az iveket hozzá (Gödöllő, Ferenc József-tér 20.) beküldeni, hogy a könyvek szétküldése iránt intézkedhessen. Azok, akik a könyvet előzetesen megrendelték, 300 lejért kapják. Bolti ára drágább lesz, mert csak korlátolt számban jelent meg. Terjedelme nagyivben több mint 600 oldal. A müvet megjelenésekor a Csiki Lapok-ban ismertetni fogjuk.*

— *A FELVÉTELI VIZSGA a Mercurea-Ciuc (csikszeredai) róm. kat. főgimnázium I. osztályába szeptember 2-án reggel 8 órakor kezdődik*

— **Halálozások.** Szőcs Lajos nyug. pénzügyőri fővigyázó, 79 éves korában, folyó évi augusztus 23 án meghalt Mihaileni (Csikszentmihály) községben. Temetése augusztus 25 én volt a község általános részvéte mellett. Elhunytban Szőcs Lajos helybeli gimnáziumi tanár édesapját gyászolja.

— Csiky János nyug. állomásfőnök, 66 éves korában, folyó évi augusztus hó 26-án meghalt városunkban. E hunytat 6 gyermeke és kiterjedt rokonsága gyászolja.

— Karda Mihály földbirtokos 72 éves korában folyó év augusztus 27-én elhunyt Sardominic (Csikszentdomokos-on). Temetése augusztus 29 én (vasárnap délután 4 órakor lesz. E hunytban Dr. Karda Ferenc édesapját gyászolja.

— **Az Erdélyi Muzeum Egyesület vándorgyülése.** Az Erdélyi Muzeum Egyesület, az itteni magyar szellemi életünknek ez a legszélesebb látóköru tudományos szerve augusztus 29, 30 és 31-ik napjain Odorhelu—Székelyudvarhelyen tartja meg idei vándorgyülését. A három napon át tartó előadásokban legalaposabb felkészültségű kutatóink, tanáraink és szakembereink ismertetik a különböző tudományok korszerü kérdéseit. Az előadók között találjuk Vámszer Geza helybeli gimnáziumi tanárt. A székelyföldi falvak és városok települési formációi és Néplés elemek az egyházmüvészetünkben cimü előadásaival.

— **Iskolabajok Carta (Csikkarcsfalvan).** A karcsfalvi felekezeti iskola körül a mult évben nagy bajok voltak, amik most is folytatódnak. A felekezeti iskola jelenlegi épületét az állami iskola magának követelte, azzal az indokolással, hogy az épület a politikai község tulajdona s igy ezen az alapon az állami iskolát i leti. A karcsfalvi róm. kath. iskolaszék tavaly a községgel kötött is oly értelmü megállapodást, hogy átadja az épületet, mihelyt a felekezeti iskola uj épülete befejezést nyer s a működési engedélyt az uj épületre megkapják. Az átadás legkésőbbi határideje az uj iskolai év megkezdése lenne, mely pár hét multva lesz. Ezt a megállapodást a tanfelügyelőség is jóváhagyta s a felekezeti iskola befejezési munkálatai szerényen folynak jelen pillanatban is. Mégis Sarpe állami iskolai igazgató nem várva be a megállapodásban kitüzött határidő leteltét, behatolt a felekezeti iskola épületébe s onnan a berendezést kidobatta, hogy oda az állami iskolát betelepitse.

— **Bükkfat lopott az erdőből.** Koka Ferené Jigodin (csögöd) lakós feljelentette Gál Andrást, hogy az az erdőből hat öl bükk tüzifáját ellopta.

A „CSIKI LAPOK" TÁRCÁJA.

A báróné.

Csiling.,. csiling... csiling suhant tova a szán a friss, havas uton. A nagy hópihék áthatolhatatlan, millió szemből álló fátyolt boritottak a tájra. A szánban ülő nagy barnaszemü lányka érdeklődve figyelte a hópihék játékát. Belepakolva a nagy bundákba csak két nagyszeme és piros orrocskája látszott ki. De nem érezte jól magát a bundák között s addig addig fészkelődött, amig kiszabaditotta magát.

— Igy na — egész megkönnyebbülve sóhajtott fel, mikor csak kis télikabátjában feltelepedett a bundák tetejére.

Andris bá a kocsis mintha megérezte volna, hogy valami rendellenesség történt, méltóságteljesen megforditotta fejét s hatalmas szemöldökei alól szigorán nézett a méltóságos kisasszonyra.

— Andris bácsi — csicseregte a méltóságos kisasszony — tudja-e, hogy nincs hideg. Olyan jó igy a nagy bundák nélkül.

— Megfázik a méltóságos báróné.

— Oh dehogy Andris bácsi, nem vagyok én olyan kényes, csak édesanyámék pakolnak mindig ugy be, hogy alig tudok szuszogni. — Könnyedén sóhajtott, rámosolygott, az öreg, komor Andris bácsira. Majd hátradőlt a szánban, fejét egészen hátrahajtotta s kacagva nézett fel az égre, szembe a millió és millió hópihével.

Andris bá, aki kétszer idősebb szolga a méltóságos urnál, mint ahány éves a kisasszony, komoran nézi, azután előre fordul, közben arcán mintha mosoly suhanna át, de csak egy pillanatra, mert a következőben ismét a régi. Merev, egyenes derékkal ül, büszkén feltartva a fejét s kezében az ostor ugy áll, mintha az egész ember szobor volna. Bujassza, mint két hegyes kard szúr bele a világba.

Katalin báróné, azaz a kis Katóka, ahogy mindenki szólitja, azzal foglalkozik, hogy piciny nyelvével igyekszik elfogni a hópihéket, ami természetesen nem sikerül s egy-egy sikertelen fogást csengő kacagással kisér... Sok gondot okozott őméltósága a báróné kedves szüleinek. Eleget szidták, hogy tizennégy éve ellenére sincs tisztában még a bárónői mivoltával s ugy viselkedik, miut más közönséges halandó leány. Katóka ugyan tartotta magát mikor szülei társaságában volt, de mikor egyedül, minden felügyelet nélkül engedték, ami ritkán történt, akkor olyan volt ő is, mint a többi, magafajta pajkos kisleány.

Nem sokáig szórakozott igy, mert egyszer csak felsirt a szél. Egy szélroham teljesen átjárta kicsi kabátjában. Csendben, minden zaj nélkül huzta magára az egyik bundát, nehogy Andris bá észrevegye s mosolyogjon rajta.

Ebben a pillanatban Andris bácsi hirtelen lefogja a két feketét s néz vissza felé az uton. Egy kicsi gyermek jön szaladva s emeli a bunda sapkáját.

— Legyenek szivesek vitessenek el engem is?.

Andris bá szótlanul int maga mellé, de Katóka közbe szól.

— Ide ülj fel kicsi fiu — s a szán már tuban is tovább, mintha mi sem történt volna.

Mintegy 9 éves fiucska volt a kis betolakodó. A széltől piros arcából két meleg szürke szem néz Katókára s a hidegtől megdermedt keszit erőtlenül igyekszik sekécskéjének zsebébe dugni.

— Ugy elfáradtam — állapitja meg minden bevezetés nélkül s anélkül, hogy azt is megállapitaná, hogy megfázott. Kató eddig szótlanul nézte a kis emberkét, most felkelt az ülésről s a másik bundát felhuzta rá s leültette maga mellé az ülésre.

— Hol jártál — fordul feléje mosolyogva.

— A városba jártam, istálom (igy hallotta az öregektől), tojást adtam el a piacon, mert az édesanyám beteg.

— Hát nem féltél egyedül olyan messze elmenni?

— Nem, mert már máskor is jártam — először féltem egy kicsit, de édesanyám azt mondta, hogy csak imádkozzam s akkor nem lesz semmi bajom.

— Imádkozni is tudsz?!

— Igen, minden este édesanyámmal imádkozom, de egyedül is tudok.

— Igazán? — mutasd meg nekem is.

A kis fiu keresztet akar vetni, de a nagy bundaujjak miatt csak valami meghatározatlan mozgásnak látszott az, ami keresztvetés akart lenni, de azért imádkozni kezd. Egyszerü, de még is oly meleg szavak. Kató nézi a kis embert, kezeit önkénytelenül összekulcsolja s az ő nagy barna szemeibe is melegség gyül s végtelen nagy megértéssel néz a fiucskára.

Egy kis idelig nem társalognak. Kató elgondolkozott. Ifju, pajkos szivét, még nem hatotta meg semmi, ő azt hitte, hogy csak mosoly, kacagás, öröm van a világon. De ez a kis fiu?! Istenem... milyen szépen imádkozik...

— Mond csak — fordul megint a fiucska felé — az angyalka járt e nálatok?

— Nem jött el, pedig ugy vártam, a tavaly járt, de az idén azt mondta édesanyám, azért nem jött, szegények vagyunk. De nem baj, én pénzt fogok gyüjteni, hogy hozzánk is eljöjjön. Ma is kaptam két lejt egy urtól s otthon már van hat lejem. Ezt a két lejt külön kötöttem a zsebkendőmbe.

Fészkelődik, kezeit kihuzza a bunda ujjából és előmutatja fázós, darmedt kezével a kis zsebkendőt.

Kató elfordul. Valami különös meghatottságot érez. Ugy érzi, mintha a torka összeszorulna. Sokáig... sokáig nézi a kavargó hópihéket.

Mire vissza fordult a kis gyermek elaludt. Kis kezecskéjében szorogatva a zsebkendőt, csendesen pihegett. A zsebkendő csücske, amelyikben a két lejes volt, lecsüngött. Kató egy határozott mozdulattal elővette pénztárcáját, melyben minden vagyona egy száz lejes volt. Gyakorlott ujjaival hamar bekötötte a két lejes mellé.

Nézte az alvó gyermeket, aki kinyitotta száját érthetetlenül susogott valamit, utána pedig mosolygott...

Még pedig soha nem tapasztalt kellemes, jóleső érzés fogta el. Nagy barna szemeibe forró könnyek gyültek és végtelen szeretettel odaszoritotta arcát az alvó homlokához...

Andris bácsi véletlenül hátra nézett. Félfüllel hallgatta az egész beszélgetést és nem tudta miért ez a hosszu csend.

Látja a báróné mindig kacagó szemeit könnyesen, előre fordul.

Komor arcán két könnycsepp gördül lassan lefelé.

A szél észrevette, fuldokolva felkacag s rohan tovább, majd panaszos sirásba kezd és sir, sir elnyujtva panaszosan.

Torjai Jenő.

Gyergyói élet

A Gheorgheni (gyergyószentmiklósi) aut. orth. Izraelita hitközség uj főrabbijának ünnepélyes beiktatása.

Freund M. Jenő főrabbit folyó hó 22-én, vasárnap iktatta be uj hivatalába városunk aut. orth. Isr. hitközsége

A hitközséghez tartozó hívek tömegesen érkeztek az ünnepségre, akik szufolásig megtöltötték a templomot, imposáns jelét mutatva az együvétartozásnak, papjukhoz való ragaszkodásuk és tiszteletüknek. Külsőségekben egyszerű, de annál bensőségesebb volt az ünnepség, amiről helyszűke miatt csak röviden számolhatunk be.

Elsősorban is az a szivélyes fogadtatás ragadja meg az érkezőt, amelyben részesítik. Különösen a más vallásfelekezetű vendégek részesülnek ebben a kitüntető figyelemben, akiket karonfogva vezet a rendezőség a fenntartott helyekre, ahol hely nincs, ott az öregek, aggastyánok állanak fel, hogy helyet adjanak.

Mikor megérkeztünk, már szószékjén állt a fiatal főrabbi, a frigyszekrény előtti félköralaku emelvényen A jellegzetes körszakál és az ezüst-pilékkel díszített „tálesz", amit fejére borít, különös szint varázsolnak sápadt, barna arcára. Fekete, csillogó szemei mély értelmet és határozottságot árulnak el.

Románul beszél.

Előadása megnyerő és lerdületes. Huszonhat évét meghazudtoló meglátásokkal nézi az embert és dolgokat. Jövendő akarását vázolja, megértést, szeretetet kér Isten nevében.

Az emelvény mellett egy Krisztusarcu, szép, ősz szakállu öreg ember sir. Édesapja, a Reghini főrabbi. Ahogy nézem ezt a megindító képet, a vallástörténelem egyes nevezetesebb részei jutnak eszembe. *Moriah* hegye, Salamon és Herodes templomai, ahol Abrahám a fiát, Izsákot áldozta fel. A siránkozások falai és az ott lejátszódott jelenetek, ahol az „*oh Uram, meddig még, meddig még*.." kiáltások, — most ebben a kis, csillagboltos, szeles galériával körülépitett, értékesen festett kis templomban — még mindég kisértenek, amelyek elhomályositva a mu't dicsőségét, egy darabka történelemben élnek tovább és folytatódnak.

Izrael népének hitvallása, világnézete, szellemi és erkölcsi élete támadnak-e fel az ószövetség temetőjéből, amelyben mint szörnyű átok tartották fogva ezek a szavak: „Az Ő vére mirajtunk és fiainkon..."

De ki tudna ezekre feleletet adni?

A főrabbi tovább beszél, majd németül folytatja. mindvégig lebilincselő előadását. Utána édesapja lép a szószékre, aki sirva kéri hiveit a hitnek és vallásnak szeretetére és megőrzésére. Arra kéri hiveit, támogassák papjukat, szeressék mint embertársukat is, hogy egy közös megelégedésben tudják szolgálni Istent. Majd a kántor énekelt meglepő szép csengő hangon. És ezzel a templomi szertartás be is fejeződött.

Tisztelgések.

A tisztelgések fogadása déli 12 órakor kezdődött a hitközség tanácstermében.

A római katholikusok részéről, több egyháztanácsos kiséretében *Csendőr Jenő* s. lelkész köszöntötte a főrabbit, aki az Istent és a hitet tagadó, vagy gyalázó áramlatokról szólva, egy közös összefogásban látja a védekezést a lelkeken keresztül, amelynek müvelésére a papok vannak hivatva. — Majd őszinte jókivánatait tolmácsolja a főrabbinak.

Utána *Kocsis Sámuel* református tiszteletes áll a főrabbi elé és a zsoltárok egyik szép mondását idézi. Ugyancsak a lelkek mezejére vezet, mert csak ott lehet megtalálni az isteni hitben rejtőző igazságokat és lehetőségeket a minden emberi gyarlóságok megfékezésére és leküzdésére.

A főrabbi először románul, majd magyar nyelven köszönte meg a jókivánságokat. Az egyházirodalom szép tanulságaira hivatkozik és ünnepélyesen fogadja, hogy nemcsak mint pap, de mint ember is, ugy hitközségében, valamint a más vallásfelekezetek és embertársai között is csak a békés, egyetértő és áldásos együttműködést fogja keresni.

Ha ez csakugyan igy lesz, akkor nem kell „félni" és „aggódnia" kedves főrabbi, hogy „kérdőre" vonatik az Örökkévaló által.

A magunk részéről is őszintén szoritunk kezet a fiatal főrabbival s ugyancsak a magunk vallásirodalmából idézve ezeket mondjuk:

„Azok számára, akik a szent könyveknek csak egyszerü historiáját követik, a Szentirás csak *zápor Harmattá* válik azoknál, akik erkölcsi értelmét fogva tartják — és csendes, husamos eső azok számára, akik az irás bensejét a legrejtettebb jelképek lehető igaz megvitatása alapján igyekszenek feltárni".

Cs. L.

BUTOR

Ha érdekli szép és jó butor, tekintse meg butorcsarnokomat.

Teljes tisztelettel:

Nagy G. József butorasztalos

Jigodin (Ciuc megye).

2—8

ISKOLAI HIREK.

Beiratkozások az elemi iskolákba.

September hó 1-től 10-ig minden szülő köteles 7—16 éves korig tankötelés gyermekeit beiratni az elemi iskolákba. Aki ezen kötelezettségét elmulasztja, az áll. oktatási törvény vonatkozó rendelkezései alapján büntetendő.

Az el. iskolai kötelezettség alól csak azon 14 évet betöltött tankötelesek vannak felmentve, akik a 7 osztályt eredményesen végezték s arról „abszolváló" végbizonyitványt tudnak felmutatni; továbbá azok, akik ragályos betegségben vannak.

Az el. oktatási törvény családfenntartót s szegénység folytán cselédsorban levő tankötelest nem ismer, mert az elemi oktatás kötelező s e kötelező erő akarja megszüntetni teljesen az országban az analfabetizmust.

Az elemi oktatás történik az állami és hitfelekezeti magániskolákban. — A szülő szabadon választhat az iskolatipusok között, de a magyar kisebbségi szülő bizonyos előfeltételekhez van kötve, amennyiben a helyi szükség szerint hivatalosan is kell igazolnia azt, hogy visszamenőleg ennyi ágon leszármazott magyar és X vallásu.

A magániskolákban kötött létszám van, u. is: I—IV. osztályig 50 s V—VII. osztályig 30 tanuló s azért kell igyekezni azon szülőnek, aki itten akarja iskoláztatni gyerekét, a beiratást idejében eszközölni.

Feltételek: Az I. osztályba iratkozóknak kell az áll. születési és anyakönyvi kivonat, a szülői nyilatkozat mellé. — A II—VII. osztályokba iratkozóknak az elmult iskolai év anyakönyvi adatai rávezethetők a szülői nyilatkozatra s az mindent igazol. — Átköltözködés esetén szükséges átköltözködési bizonyitvány a „revizor" tanfelügyelővel láttamoztatva.

Ha a szülő minden feltételnek megfelel s dacára annak a szülői nyilatkozatot az illető áll. iskolaigazgató nem fogadná el, ugy jegyzőkönyv veendő fel 2 tanu jelenléte és aláirásával s annak alapján beirható a hitfelekezeti magániskolába.

HIREK.

— **Házasság.** Hercz Magdus és Fuchs József folyó hó 20-án Gheorgheniben, a családi háznál tartották meg esküvőjüket. Fuchs kedves ismerősünk ugy Ciuci, mint Gheorgheni vonatkozásban, aki többször szerepelt mint énekes közönségünk előtt. A kedves uj pár esküvőjének az adott különösebb érdekességet, hogy az ugyancsak aznap beiktatott főrabbi végezte az esketést, akinek ez volt a legelső ilyen szertartása.

— **Halalozások.** Malnássy Józsefné szül. Blénessy Erzsebet folyó hó 20-án 42 éves korában meghalt. Az elhunytat az örm. kat. szertartás szerint az orm. temetőbe helyezték örök nyugalomra.

Polgár Antal Gergely kovácsmester 78-ik évében halt meg folyó hó 20-án. Az elhunyt tekintelyes iparosmestert, családján és számos rokonságán kivül barátai és ismerősei is őszinten gyászolják.

— **Ditrauban elfogtak a gyergyói betörések tetteseit.** E hó 22-en delben Hadnagy János róm. kat. kaplán a miserol visszatérve, a papilakban levő szobájába belépve, ott 2 fosztogato cigányasszonyt talalt. Az egyik a ruhás szekrenyben, a masik az irószasztalban kutatott értékek utan. A tettenért cigányasszonyok menekülni próbáltak, de Hadnagy kaplan lefogta őket s a helyszinére siető csendőrség letartóztatta, A csendőrség parancsnoka Bucurescu őrmester erélyes nyomozást vezetett be es hihallgatásuk után a Gheorgheni-i csendőrségre kisérte, mert az a gyanuja, hogy az utóbbi időben Boerlu Artur gör. kat. kanonoknál es Szabó György apátnál elkövetett lopásoknak is ők a tettesei. Kitünő logikával dolgoztak ezek a cigányok. A lopásokat többnyire vasárnap, a misszolgáltatas ideje alatt követték el, tudva azt, hogy délelőtt a papok misen vannak.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Zs. Zs. Köszönjük, de kéziratokkal hosszu időre el vagyunk látva.

Költő szeretnék lenni. Versei csapni való rosszak. Még csak a helyesirás szabályaival sincs tisztába. A szavakkal pedig nem szabad dobálózni. Ne legyen költő...

Szerelmes vagyok. Hogy minek is van szerelem a világon? Hát bizony, ez igen nehéz problema kedves fiatal barátom. Azonban levelének figyelmes elolvasása után, azt tanácsoljuk, vizsgáltassa meg magát egy ideg-specialistával

Fiatal asszony. Nem mindenben értünk együtt Önnel Asszonyom. Az igaz, hogy a közös hálószoba sok esetben kiabránditó és végzetes is lehet, a férfi és nő holtig tartó szerelmére s könnyen romba döntheti azokat az illuziókat, melyeket valamikor rózsaszinü álmoknak, ábrándoknak hivtunk.

A természet örök követelményei azonban, melyek az egészség fenntartásához utat követelnek, nem szabad kiabránditóan hassanak és utálatot ébresszenek, hissen ez közös sors és amely folyamat elkerülhetetlen, különösen a házasságban, ahol a férj és feleség állandó együttélésben állanak.

Nem gondolt arra, hogy a férje is ugyancsak igy birálhassa el a dolgokat, mint Ön?

Ha azonban ugy érzi, hogy mindezek elviselhetetlenek az Ön számára, rendezzen külön hálószobát be magának, aminek — valószinü — a férje is örülni fog.

Többeknek. Minden hozzánk beérkezett kéziratot, ha szükségét látjuk, csak átjavitás esetleg átdolgozás után engedünk sajtó alá. Ezt a jogot minden ujság fenntartja magának. Éppen ezért senkinek sem szabad haragudnia, legkevesebbé megjegyzéseket tennie ha irását átjavitva látja. Ujságba irni tudni kell, amit csak hosszabb gyakorlat után sajátithat el az illető.

Publicaţiune.

Căminul de Ucenici din Mercurea-Ciuc, Strada Principele Carol No. 23, casele Kotzkas, având nevoie de colonialele, diferite alimente, art. de băcănie etc. necesare Căminului, dela data de 1 August 1937 până la 1 August 1938, **în ziua de 31 August 1937 ora 11 a. m.** va avea loc licitaţie publică pentru aprovizionarea acestor obiecte, la cancelaria căminului, după normele fixate de Ministerul Muncii Direcţia generală a Muncii Serviciul Învăţământului Muncitoresc şi al Organizării ştiinţifice a Muncii, prin tratare prin bună învoială, în baza Ord. Ministerului Muncii No. 62.460 din 19 Septemvrie 1935 No. 25.911 din 5 Iunie 1936 şi No. 68.954 din 22 Septemvrie 1936.

Pentru a participa la licitaţie ofertanţii trebuie să aibă firma înregistrată la Tribunal şi ca indeletnicire principală comerţul articolelor pe care se obligă să le furnizeze.

Articolele şi cantităţile pentru care se va face licitaţia sunt următoarele:

Săpun de rufe anual	100 kg.
Sodă de rufe anual .	80 kg.
Măturí reform anual	18 buc.
Perii de podini anual	30 buc.
Petrol anual	30 litri
Benzină anual	50 litri
Sidol anual	10 kg.
Albăstreală anual . .	36 sticle
Cremă pentru sobă anual	18 cutii
Carne de vită I. anual	. 3000 kg.
Carne viţel anual .	1000 kg.
Carne de porc anual	800 kg.
Osânză anual . .	300 kg.
Slănină crudă anual	400 kg.
Slănină afumată anual	200 kg.
Mizeluri diferite anual	50 kg.
Salam de vară anual	100 kg.
Untură topită anual	100 kg.
1. Brânză de oi anual	100 kg.
2. Ouă anual . . .	1600 buc.
3. Ceapă verde, uscată anual	800 kg.
4. Morcovi anual	200 kg.
5. Pătrunjel anual	100 kg.
6. Telină anual	200 buc.
7. Cartofi anual	1800 kg.
8. Ardei anual .	2000 buc.
9. Castraveţi anual	1500 buc.
10. Roşii anual	400 kg.
11. Varză anual .	800 buc.
1. Făină de grâu anual	300 kg.
2. Paste făinoase anual	80 kg.
3. Mălaiu anual	500 kg.
4. Sare anual	150 kg.
5. Lămâi anual . .	80 buc.
6. Cafea măcinată anual	15 kg.
7. Frank cafea anual .	17 kg.
8. Boia de ardei anual	5 kg.
9. Chimen anual	10 kg.
Mac anual .	8 kg.
9. Piper anual . . .	5 kg.
10. Unt de lemn anual	25 kg.
11. Oţet anual	120 lit.
12. Ceaiu anual	7 kg.
13. Zahăr anual	140 kg.
14. Orez anual .	100 kg.
15. Masline anual	18 kg.
16. Gris anual . . .	100 kg.
17. Fasole uscată anual	200 kg.
18. Scorţişoară anual	4 kg.
1. Lapte de vaci anual	1800 litri
2. Lapte bătut anual . .	500 litri

Pâine de grâu anual 10.000 kg.

Aceasta cantitate este facultativă pentru camin putând fi mărită sau micşorată, după necesităţile căminului, ele se înţeleg predate la cămin.

Ofertele vor fi timbrate conform legei inchise în plicuri sigilate şi însoţite de garanţia de 5% asupra valoarei furnizorii pe un an, în numerar sau efecte de stat. In oferte se va indica preţul unitar pentru fiecare articol în parte şi pe tot timpul anului de furnizare.

Timbrele legale şi impozitul proporţional pentru facturi şi contractul de furnizare ce se va încheia privesc pe furnizor.

După desfacerea ofertelor se va continua licitaţia prin oferte supra verbale.

Toate articolele de mai sus se înţeleg ca fiind de calitatea I-a.

Directorul Căminului,

Boar.

— *A KATH. NŐSZÖVETSÉG helyi tagozata augusztus hó 31-én és szeptember 3-án délután 6 órai kezdettel nagyszabásu gyermekelőadás keretében előadja a „Zizi kisasszony" cimü gyermekmese operettet. Az előadás összes szereplői gyermekek; az előadás keretében fellép Lucos Becu, a közismert oluji (kolozsvári) gyermek-táncosnő. — Jegyek előre kaphatók a Vákár üzletben, 50, 40 és 20 lejes árban.*

— **Megverte haragosát.** Baláss Anna Remetea (remetei) lakós aratásra indult a mezőre. Útközben találkozott Csató Angi Janos nevü haragosával, ki szóváltás közben az asszonyt ugy összeverte, hogy az orvosi látlelet szerint sebei 14 napon tul gyógyulnak. Baláss Anna feljelentést tett támadója ellen az ügyészségen.

— **Az emberiség jótevője** a Dr. Földes-féle Solvo piruia. A legideálisabb hashajtó, vértisztitó és epehajtó szer. Egy dobos 20 Lej gyógyszertárakban és drogueriákban. — Készíti Dr. Földes gyógyszertára, Arad. 3—10

— **Mezőgazdasági és ipari kiállitás Clujon (Kolozsváron).** A Cluji (kolozsvári) Gazdasági Egylet szeptember hó 19—20 napjain Clujon, az E. G. E. Muresan-ucca 10. sz. alatti székházában, mezőgazdasági és ipari kiallitást rendez, amely iránt ugy a gazdaközönség, mint a mezőgazdasági ipar és gépgyárak részéről élénk érdeklődés nyilvánul meg, széles körben. A kiállitás célja a mezőgazdasági termelés szinvonalának emelése, a mezőgazdasági szakismeretek és gépkultura népszerüsitése. A kiállitás tárgyai, a mezőgazdasági termények, termékek, nemesitett gabonafajok; takarmány stb. vetőmagvak. konyha-, gyümölcs- és virágkerti termények és termékek, nyersen és feldolgozott állapotban, faiskolai termékek, gazdasági gépek, eszközök és anyagok, háziipari cikkek stb. A kiállitás kitüntetettjei részére érmek, oklevelek és pénzdijak állanak a biráló bizottság rendelkezésére. A kiállitásra szóló bejelentések a következő cimre küldendők: Cluji Gazdasági Egyesület, Cluj, Str. Andrei Muresan 10. A bejelentési határidő szeptember 15. Minden, a kiállitással kapcsolatos kérdesben felvilágositást nyujt az egyesület titkári hivatala (telefon 21—58) A kiállitás napirendje a következő: Szeptember 19-én d. e. 8 órakor a biráló bizottság gyülese. D. e. 10 órakor ünnepélyes istentisztelet a kétágu ref. templomban. Prédikál Kádár Gábor gen. d.r. par. lelkész. D. e. 11 órakor a kiállitás ünnepélyes megnyitása. D. u. 4 órakor a K. G. E. diskózgyülése a ref. theologia disztermében. Targysorozat: 1. Gazda dalárdak éneke. 2 Elnöki megnyitó, tartja Baláss István elnök. 3. A nap jelentőseget méltatja Török Bálint, az E. G. E. igazgatója 4. A gazdadalárdak éneke. 5. A buzafajtákról és az őszi vetőmagszükséglet közös beszerzéséről tart előadást puszta-kamarási Szász Ferenc. 6. Tejgazdasági előadást tart Molnár Ferenc. 7. Gazdadalárdak éneke. Este diszelőadás a Magyar szinházban. Előadás előtt a gazdadalárdák éneke. A kiállitás megtekinthető d. e. 9 órától déli 1 óráig és d. u. 3-tól este 7 óráig. Szept. 20-án d. e. 9 órakor bemutatóval egybekötött ekeverseny és gazdasági gépbemutató a Békás előtti tarlókon. A bemutatón és versenyen résztvenni szándekozó gépgyárak és kisgazdák e szándékukat szeptember 1-ig tartoznak bejelenteni. D. u. 4 órakor, az ekeverseny eredményeinek kihirdetése a kiállitási teremben. A kiállitás vidéki résztvevői és látogatói, kedvezményes, hetségi vasuti jeggyel utazhatnak Clujra.

— **Megvertek a tisztviselőt, mert fizetésüket nem adta ki.** A csiki kőbányák tulajdonosai ellen egyre-másra jonnek a panaszok. Szerte-széjjel a megyeben számtalan kőkitermelési vállalat müködik. melyeknek hátterét nem képesi megfelelő tőkeerő s igy, ha a vállalat nem kizerül, legtöbbször a munkások fizetése vesz oda. Igy azután nem lehet csodalkozni, ha a munkás nem valami nagy bizalommal viseltetik munkaadója iránt, ha fizetését nem kapja meg a rendes időben. Ilyenszerü nézeteltérés keletkezett a mult hét folyamán a Voslabeni (vaslábi) „Edilistea" vallalat irodájában is Funduca Dumitru tisztviselő és munkássai között, melynek során a fizetésnek eleget tenni nem tudó tisztviselőt a felingerelt Campian Ioan és Csiki Pál munkások megverték.

— **Gyilkosság bosszuból.** Kászon vidéke mindig hires volt bicskásasokról és bosszuból elkövetett gyilkosságokról, melyeknek megtorlása nemzedékről-nemzedekre szállt. A héten megint ilyenszerü eset történt. Ilyés Imre 53 éves kásonujfalvi gazda a havason legelő loval utan ment, hol pár órával később összeroncsolt koponyával találták meg, a mire haza szállitották meg is halt. A nyomozás aztán kideritette, hogy a szerencsétlen gazda a havasra kimenve ott talalta Bot János 19 éves suhancot, amint az egyik lován ülve, az állatot hajszolta. Jogos haragjában leszállitotta a suhancot a lóról s két pofont is adott neki. Ez bosszujában a közeli nyiresbe szaladt, hol jó vastag husángot vágott magának. Miután a vézna legény az erőteljes gazdával igy sem birt volna, megleste, mig az hazafelé indul. Ilyés Imre a közeli forráshoz ment, hogy ott letett holmijait összeszedje. A suhanc kileste azt a pillanatot, mikor Ilyés tarisznyája után lehajol s akkor a nyirfa husánggal keisser jól fejbeverve a gazdát ott hagyta. Az ütés, mint látjuk, halálos volt s igy Bot János tizenkilenc esztendővel a bünözők sorába lépett.

— **Betörés a Robu-trafikba.** A helybeli Robu-féle dohány- és ujságárudába folyó évi augusztus hó 24—25 én éjjel ismeretlen tettesek behatoltak és onnan pár ezer lej készpénzt és nagymennyiségü árut elloptak az éppen berendezés alatt álló papir és irószer-üzletből. A rendőrség erélyes nyomozást inditott a tettesek kézrekeritésére.

— **Törvényszéki hirek.** Doboridn Imre Santimbru (csikszentimrei) lakóst nemzetgyalázás vádjával letartóztatta a csendőrség és átadta az ügyészségnek.

— Ruszu Teodor Bicaz (békási) lakós 1300 lejt és más ingóságokat lopott Floarea Gheorghe Tompestől.

— Ismeretlen tettesek feltörtek a Baile-Tusnad (tusnádfürdő) róm. kath. templomot és elvitték a perselyek tartalmát. Ez már a harmadik eset a fürdőn, ahol előzőleg kétszer feltörték és kirabolták a román templomot is.

— Keresztes Sándor Cetatuia (csatószeg) lakós hosszabb idő óta haragos viszonyban volt Gergely Sándorral, kit a korcsmában ugy megvert, hogy most a korházban ápolják.

— András Mihály, András József, András János, Király Vencel és Pál Gergely ciumani (csomafalvi) lakósok a korcsmában megverték Csiki Sándort.

— Bándi Antal és András Bancu (csikbánkfalvi) lakósok Kánya István Ciucsangeorgiu (csikszentgyörgy) lakóst verték meg. A verekedők ellen eljárás indult.

— **Lopások.** Horváth Mária, Csedő Imre Toplita-Ciuc (csiktaplocza) korcsmájából bőröndöt és egyéb ingóságokat lopott. Letartóztatták.

— A Mihaileni (csikszentmihályi) állomásfőnökség feljelentést tett, hogy ismeretlen tettesek állandóan dézsmálják az áruraktárt. A bevezetett nyomozás megállapitotta, hogy Condur Dumitru és Bratu Ioan váltókezelők kovették el a sorozatos lopásokat.

— Boeriu Artemie Gheorgheni (gyergyószentmiklósi) gör. kath. esperes lakására betörtek és 25 000 lej készpénzt elvittek. A rendőrség a tett elkövetésével Fanica Valea ókirályságbeli cigánynőt gyanusitja.

— Péter Domokos madarasi lakóstól 5000 lejt elloptak. A csendőrség meg is találta a tettest Horvát Regina odavaló lakós személyében, kit átadott az ügyességnek.

— **Feljelentések felségsértésért.** Kató Vilmos Mures-Izvor (marosfő) lakós a korcsmában részegen felségsértő kijelentéseket tett. E járást inditottak ellene.

— A Cetatuia (csatószeg) csendőrőrs feljelentette Szamosközi Imre odavaló kereskedőt, mert az állitólag az uralkodóval kapcsolatosan sértő kifejezéseket használt.

— **Ok nélkül verekedett.** A virtus kitör néha az emberekből, különösen ha egy kis alkohol is fütti azt. Gábor János Frumoasa (szépvizi) lakóst is feljelentette az ügyességen Kercsó Baláss odavaló gazda, mert az minden ok nélkül kitámadta és megverte.

— **Kiraboltak távollétében.** Varga József Casinul-nou (kászonujfalvi) zöldségkereskedő feljelentést tett az ügyességen, mert amig ő üzleti köru on járt, ismeretlen tettesek lakására behatolva, hétezer lej készpénzet elvitték.

— **Uj bélyeg.** Illetékes helyeken azon törik a fejüket, hogy a haditengerészet fejlesztése érdekében bevezetik a tengerészeti bélyeget. Most van tanulmányozás alatt annak megállapitása, hogy az uj adó milyen nagyságu lesz s milyen alkalmakkor kell leróni.

Turista-gondolatok.

Augusztus volna s bár az idő nem a legkedvezőbb, mégis a turistaélet főszezonjában vagyunk. Ha elgondoljuk, hogy néhány év előtt még Csikban senki turistaságra nem gondolt, ugy mégis eredmenynek könyvelhetjük el azt a munkát, amit turista-egyesületünk a megye ismertetése körül végzett. Itt állt előttünk a turista szempontból teljesen klaknázatlan Egyeső, melyhez csak egy-két utjelzés és egy menedékház felépitése kellett, hogy a turisták ezrei csődüljenek ide az ország minden részéből. Egymást érik a csoportos kirándulások s legutóbb is a Kárpát-egylet tordai csoportja látogatott el hozzánk, hogy a tordai hasadék pazar természeti remeke után az Egyeső büszkén ránk meredő sziklacsucsát megcsodálja.

A nyár folyamán egy másik szép kirándulóhelyünk is nagy látogatottságnak örvendett A helybeli utász-zászlóalj katonái kényelmes utat vágtak a Hargita-fürdő fölött levő Bogolykőnöz s ott egy erőditmény-szerü, gyönyörü fakvesü kis menedékházat épitettek. Igy ez a hely az Egyeső mellett egyik legszebb és legkönnyebben megközelithető kiránduló helyünk lett. amiért dicséretet érdemel a pionir zászlóalj parancsnoksága. Ha Cluju (Cluc) község elöljáróságáról is igy irhatnánk, nagyon örülnénk. De sajnos, a községi elöljáróság rövidlátása nem tudja felfogni azt a kiszámithatatlan előnyt, mely a fürdőnek a turistaforgalomba való beállitásából származik és mereven elzárkózik minden kérés elől, mely oda irányul, hogy a Hargita-fürdőn ingyen telekkel segitse egy turistaház felépitését. Pedig értesülésünk szerint a Kárpát-egylet központja legmesszebbmenő anyagi támogatást igérte abban az esetben, ha a telek kérdése megoldódik s igy kilátás volna rá, hogy a jövőben már fel is épitenék a turistaházat, melyet a huszonkét csoporttal rendelkező Kárpát-egylet minden csoportja meglátogatna s elvinne a fürdő hirét szerteszéjjel az egész országba. — Az pedig többet jelentene a Hargita-fürdőnek, mint a két parcelláért befolyó pár ezer lej.

E helyen fel kell hivjuk a Nemzeti Turistahivatal figyelmét is arra, hogy igyekezzen közben járni a turistaélet legalkalmatlabb szerve, a helyi Turistaegylet szavatlan munkájának előmozditásában s ahol lehet, igyekezzék pénzadományokkal, közmunkával támogatni az egyletet, mert ez az egyetlen szerv a megyében, amely megmutatta, hogy tud és képes idegenforgalmi propagandát csinálni, még a rendelkezésre álló szerény keretek között is. A Turistaegylet volt az, mely keresztül vitte, hogy megszavazzanak 100 000 lejt a Sandominic (csikszentdomokos) — Balan (balánbányai) ut megjavitására. Tudomásunk szerint az összegnek felét bonokban kiutalták, de az ut javitására valami kevés közmunkán kivül semmit sem fordtottak. Jó volna utána járni, hogy mi lett az összeggel.

A turisztikai hivatal az egyedüli hivatalos szerv, mely a megye idegenforgalmának e ómozditására hivatott s azért elsőrangu érdeke, hogy az ide jövő turisták mindenütt o cső szállás, előnyös kiszolgálás és udvarias bánásmód várja. S mindezt rövid idő alatt kell megvalositani, nem a hivatalos eljárások szokásos calgalassuságával. Miért ne lehetne nálunk is megvalositani azt, ami külföldön van, ahol minden falusi korcsma és minden fekvőhelynyi szállás az idegenforgalmi hivatal leggondosabb felügyelete és támogatása mellett működik. Bebizonyosodott tény, hogy az idegenforgalom fokozása idővel kenyérkereseti lehetőséget jelent nemcsak gazdasági, de népmüvészet terén is. Azért annak hathatósabb fejlesztésére még a legnagyobb anyagi áldozatot is érdemes meghozni. A vármegyei tanács is felvehetne nagyobb összeget költségvetésébe menedékházak épitésére s ugyan ezt tehetnék a községek is. Az ilyen összegek mind megtermik a magukat gyümölcsét. E kérdést különben még részletesebb tárgyalás alá vesszük s az elért eredményekre ismételten visszatérünk.

Találtatott a helybeli vasutálloméson egy uj irattáska. Jogos tulajdonosa átveheti Mórics harisnyakereskedőnél, Mercurea-Ciuc.

Hirdetmény.

A mercurea-ciuc-i (csikszeredai) református egyházközség **folyó év szeptember 2-án délután 5 órakor** a parochia tanácstermében árlejtést tart a parochia és a hozzátartozó melléképületek javitási munkálataira.

A javitásra vonatkozó részletek megtekinthetők a lelkészi hivatalban.

Ref. Egyháztanács.

Hallo! Hallo!

Tisztelettel bozom a nagyérdemü vásárló közönség szives tudomására, hogy az eddigit felülmuló

mézeskalácsos sátrommal

a Sumuleu (csiksomlyói) Mária bucsura megérkezem, mely 1937 évi szeptember hó 12-en lesz megtartva.

Szives pártfogást kér, kiváló tisztelettel

DÉZSY

első udvarhelyi (Odorheiu) okleveles mézeskalácsos

A bucuresti vegyintézet által megvizsgálva és engedélyezve

Kérem a sátor fölötti névre figyelemmel lenni.

Keresek megvételre 2 drb. melegitő kályhát. Cim a kiadóba. 2—3

Varrógépek,
Kerékpárok,
Alkatrészek
Gábor Áronné-nál
Csiksereda-Mercurea-Ciuc, Octavian Barbat ház.
10—26

Háztulajdonosok!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **október 1-ével** Ciucban is megkezdem müködésem.

Jutányos áron vállalom: **uj csempekályhák szakszerü szerelését, régi kályhák ujra rakását, javitását és takaritasat. — Tiz éves gyakorlat! — Pontos és lelkiismeretes jó munka.**

A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel:

Molnár Péter, kályhaszerelő
Sf.-Gheorghe, Piața Unirii (v. Kálvin-tér) 20

Mercurea-Ciuc (csiksze redai) megrendelések a Vákár könyvkereskedésben leadhatók. 8—3

CSERÉPKÁLYHÁKI

A szombolyai Bohn-féle téglagyár kitünő minőségü cserépkályhái minden szinben és nagyságban kaphatók. Kivánatra gazdag mintakönyv áll a nagyérdemü közönség rendelkezésére.

Épitkezők! Ugyanott a hires

BOHN-CSERÉP

bármily mennyiségben, jutányos árban kapható.

Képviselet:

Jakab Sándor, M.-Ciuc—Csiksereda
Strada Compossesoratului Nr. 7. 8—

Nyomatott Vákár könyvnyomdájában, Mercurea-Ciuc